

Naar
Berlijn
bollen

Groot,
groen en
grandioos

WIE?
Kelly Mortelmans

CAMPERAAR SINDS
2001

MET
Fotograaf & echtgenoot Roel en
Senne, Tibe en Pippa Lotta,
onze drie kinderen

**PRETTIGSTE
CAMPERERVARING**
Zwerven door Zweden en wakker
worden met uitzicht op een
fantastisch meer, zonder een
andere levende ziel in de buurt.

LASTIGSTE ERVARING
In panne vallen in the middle of
nowhere bij 40 °C.

VOLG ONS OP
www.decampercrew.be

4 dagen Berlijn met een oud bakbeestje

De Duitse hoofdstad is in alle seizoenen een korte campercitytrip waard. Zeker wanneer je zoals Kelly Mortelmans on the road bent met drie tieners die de combinatie van een coole hipster sfeer met een rijke geschiedenis wel kunnen smaken. En ze bewijst dat zelfs met haar niet meer zo nieuwe motorhome, die de Umweltzone van Berlijn niet in mag, Berlijn toch perfect te bezoeken is per camper.

TEKST KELLY MORTELMANS
FOTO'S ROEL WILLEMS, VISIT BERLIN

Als er één stad is waar ik zou kunnen wonen, dan is het wel Berlijn. En hoewel ik al jaren tussen de velden en koeien woon, huist er diep in mij nog altijd een stadsmeisje dat houdt van de levendigheid en schwung, ja zelfs van de rauwe kantjes die je enkel en alleen in een wereldstad vindt. Waarom dan Berlijn en niet Londen of Parijs? Ondanks haar uitgestrektheid voelt de Duitse metropool meer als een uit haar voegen gebarsten dorp, of een aaneenschakeling van dorpjes. Logisch ook, want heel veel van de wijken waren voor het ontstaan van Berlijn aparte dorpen, met een eigen sfeer, centrum en gemeentehuis. Ook nu bestaat de stad nog steeds uit twaalf verschillende wijken, met een eigen identiteit en karakter. Al is er één gemeenschappelijke factor: gezinnen palmen de parkjes, speeltuinen en koffiebars in. Hoog tijd dus om ook mijn kroost verliefd te laten worden op de Berliner vibe.

Boven op de Flakturm spotten we onze camperplaats.

DAG 1 Bestemming Berlijn

De route

We komen vanuit Silezië, in het zuiden van Polen (lees in februari Kelly's Poolse avonturen in de Kampeergids 2021, nvdr), en naderen de stad vanuit het zuidoosten. We passeren de grens, bijna zonder het op te merken. Het heeft toch zo z'n voordelen, dat eengemaakte Europa. Van controles of files is geen sprake. Het blijft me verbazen hoe dicht de Duitse hoofdstad tegen Polen aanleunt: 452,14 km in vogelvlucht om precies te zijn. Het is een andere route dan we gewend zijn (vanuit Brussel is Berlijn 765 km – amper een dag rijden) en het is opletten geblazen. Hoewel de zon al laag staat, is het vrij druk. We passeren de luchthaven Tempelhof en Mr. TomTom wil ons langs route 96 recht door de stad sturen. Er is één probleem: ons oude bakbeestje mag de *Umweltzone* niet in. Die milieuzone is groot, het hele centrum van de stad en nog een behoorlijke zone errond zijn verboden toegang. Een westelijke lus

Gezinnen genieten in Volkspark Humboldthain van de ligweides. Na de lange camperrit is wat rondlummelen in een park precies wat wij nodig hebben.

De 'oase' voor onze Wohnmobil is niet meteen wat je daarbij voorstelt.

ZIEN & doen

langs de *Bundesautobahn* 100 of kortweg de A100 brengt ons van Tempelhof over Charlottenburg richting Wedding. Op de *Deutsche Autobahn* is een milieusticker gelukkig nooit verplicht. Enkele meters voor de milieuzone weer begint, stranden we in de Hochstrasse 4 op de Wohnmobil Oase. Deze camperplaats vlak bij de U-halte (metrohalte) Gesundbrunnen wordt onze uitvalsbasis.

In het groen

Onze ontdekkingstocht van de stad starten we met een weids uitzicht boven op de Flakturm III in het tegenovergelegen park Humboldthain. Een betonnen bunker met erbovenop luchtafweergeschut, *Flugabwehrkanone* of kortweg FLAK. Na een bombardement door de Royal Air Force in augustus 1940 gaf Adolf Hitler opdracht voor de bouw van drie torens om de hoofdstad te beschermen tegen verdere aanvallen. Elke toren was voorzien van een radar om vijandelijke vliegtuigen te detecteren en bood bescherming aan wel twintigduizend

inwoners. Bovendien werden er waardevolle goederen opgeslagen. Veilig waren ze in elk geval: de reusachtige torens konden met hun muren van 3,5 meter dik gewapend beton de zwaarste bommen weerstaan. De torens werden gedeeltelijk opgeblazen en afgebroken, de restanten dienen als uitkijkpunt. We spotten onze camper, die van op deze hoogte wel een speelgoedautootje lijkt.

Erachter strekt zich het rustige Volkspark Humboldthain uit, een 29 hectare groot park aan de rand van de wijk Mitte, het bruisende hart van de stad. Het werd in 1869 aangelegd omdat de stad boemde en de inwoners behoefte hadden aan een plek om te ontspannen en de buitenlucht op te snuiven. Ook nu genieten gezinnen van de ligweides, de romantische rozentuin en zelfs een openluchtzwembad. Na de lange camperrit is wat rondlummelen in een park precies wat wij nodig hebben. Met de zon op onze snoet proberen we enkele van de acrobatische poses van de vele yogi na te doen. Het ontbreekt ons aan lenigheid, maar dat

De Rijksdag, het Duitse federale parlement

1 Gedenkstätte Berliner Mauer

220 meter oorspronkelijke grensmuur plus wachttorens.
Bernauer Straße 111/119
www.berliner-mauer-gedenkstaette.de

2 Hackeschen Höfe

Gerestaureerd Jugendstilcomplex met acht verbonden hofjes, entree gratis.
Rosenthaler Straße 40/41
www.hackesche-hoefe.de

3 Fat Tire Tours

Berlin Highlights Bike Tour vanaf € 28 p.p.
Verschillende fietstours beschikbaar, reserveren verplicht.
Panormastrasse 1a, Berlin
www.fattiretours.com

4 East Side Gallery

Langste openluchtgalery met streetart.
Mühlenstraße
www.eastsidegallery-berlin.de

5 Holzmarkt

Alternatieve en creatieve vibe met tal van barretjes en kraampjes.
Holzmarktstraße 25
www.holzmarkt.com

6 Oberbaumbrücke

Berlijn telt meer bruggen dan Venetië en dit is veruit de mooiste.
Warschauer Straße / Skalitzer Straße

7 Checkpoint Charlie

Tip: is het druk, dan heb je van op het terras van de naastgelegen MacDonalds een goed uitzicht. Ook het Mauer-museum, dat het verhaal vertelt van de meestal weinig succesvolle vluchtpogingen, is de moeite.
Friedrichstraße 43-45
www.mauer-museum.de

8 Haus der Wannsee Konferenz

Am Grossen Wannsee 56-58
www.ghwk.de
Gratis toegang.

9 Strandbad Wannsee

Wannseebadweg 25
Dagkaart volwassenen: € 4

Muurmonument aan de Bernauer Strasse

Even shoppen
aan de
Kastanienallee,
Prenzlauer
Berg

maakt het niet minder lollig. Afsluiten doen we bij de camper in een streepje avondzon met een wijntje en homemade omeletjes.

☾ Halte voor de nacht

De zoektocht naar een overnachtingsplaats in de stad liep niet van een leien dakje. We staan graag in het groen, maar alle natuurcampings liggen een heel eind van het centrum af. Aangezien we met de coronamaatregelen liefst zo weinig mogelijk het openbaar vervoer nemen, vielen die allemaal af. Restte er nog één mogelijkheid: de Wohnmobil Oase in het noorden van de stad. Groen is het niet, maar de ontvangst is vriendelijk en de sfeer tussen de kampeerders allerhartelijkst. We zoeken met een gerust hart ons bed op en ondanks de stadsgeluiden slapen we heerlijk.

DAG 2 Op pad

Mijmeren bij de Muur

Vandaag nemen we niet de camper maar de benenwagen. Eerst is er *Frühstück*, van de bakker om de hoek. De broodjes zijn knapperig, de strüdel zoet en plakkerig. Een vooropgesteld plan hebben we niet, buiten wat door de stad dwalen en verdwalen. Zo botsen we op de Gedenkstätte Berliner Mauer. Het is de eerste kennismaking met 'de Muur' voor onze tieners en een van de laatste

plaatsen in Berlijn waar je de muur nog kan bekijken zoals die was: groot, grauw en dodelijk.

Ze hoorden alle drie in de geschiedenislessen iets over de Koude Oorlog, die na WOII zorgde voor een verdeling tussen Oost en West, maar hoe dat nu precies zat is toch een beetje een raadsel. In het bezoekerscentrum, aan de hand van de panelen met foto's en verhalen, leg ik hen uit hoe de oostelijke Duits Democratische Republiek (DDR) na de Tweede Wereldoorlog heel wat van z'n jonge, hoogopgeleide mensen naar het rijkere én vrijere westen zag vluchten. Omdat dit op termijn een bedreiging zou vormen voor de economie, besloten ze om de toegangspoort tot het westen, namelijk West-Berlijn, te omringen met een muur. Oorspronkelijk bestond die uit rollen prikkeldraad, die snel werden vervangen door twee dikke, hoge rijen gewapend beton. Bewakers met honden hielden de wacht op de *Todesstreifen*, het stuk niemandsland ernaast. Zagen ze een vluchtpoging? Dan werd er geschoten. Daardoor werden er in de loop der jaren vaak spectaculaire pogingen gedaan om over de muur te klimmen, te vliegen of eronder door te graven.

'Stond die muur hier dan nog toen jullie klein waren?' vraagt onze tienjarige

'Stond die muur hier dan nog toen jullie klein waren?' vraagt onze tienjarige dochter ongelovig. Ik was net zo oud als zij nu, in 1989, bij de val van de muur.

Hackescher Hofe

Umweltzone Berlin

Afhankelijk van hun uitstoot moeten auto's of campers in lage-emissiezones een groene, gele of rode sticker dragen. Sinds 1 januari 2010 is de **groene milieusticker** de enige toegestane sticker in Berlijn. In het algemeen geldt dat dieselveertuigen van voor 2001 en benzinevoertuigen van voor 1993 niet meer worden toegelaten.

.....
Lees meer over de Duitse Umweltzones en Umweltplakette op blz. 78.

Dé Berlijnse delicatessen, de Currywurst, ziet er niet heel appetijtelijk uit, maar ik was fan vanaf de eerste hap.

dochter ongelovig. Ik was net zo oud als zij nu, in 1989, bij de val van de muur. De flikkerende televisiebeelden van de bevrijding staan op mijn netvlies gebrand. Maar ook ik besepte pas hoe het geweest moest zijn toen ik een aantal jaren geleden voor het eerst de restanten van het gigantische bouwwerk zag.

Worstjes en hofjes

De drang naar koffie voert ons naar Prenzlauer Berg, ooit een van de armste en dichtst bevolkte wijken van de stad, nu de thuishaven voor hippe cafés, originele boetieks en jonge gezinnen. De wijk moet het niet hebben van bekende bezienswaardigheden, wel van mooie straatjes, *Kaffee und Kuchen* en de gezellige sfeer. Ook tweedehandswinkeltjes rijzen er als paddenstoelen uit de grond, perfect voor onze vintage lovers. Stiekem heb ik nog een andere reden om iedereen hiernaartoe te dirigeren, namelijk dé Berlijnse delicatessen: de *Currywurst*. Ik geef toe, het ziet er niet heel appetijtelijk uit, maar ik was fan vanaf de eerste hap. Het is niet voor niets dat bij Konnopke's Imbiss de hele dag door een rij hongerigen toestroomt, van bouwvakkers tot mannen in pak. Ook onze kinderen zijn sceptisch, tot ze met een opgetrokken neus een hapje proeven. Eh, nog een portie dan maar?

De hele dag schuiven hongerigen aan bij Konnopke's Imbiss.

Eten en drinken

★ **Konnopke's Currywurst:** Schönhauser Allee 44B, Prenzlauer Berg
www.konnopke-imbiss.de
 > Currywurst met pommes, simpel en mmmm!

★ **Schnitzelei:** Verschillende vestigingen, reserveren aangewezen.
www.schnitzelei.de
 > Als je van schnitzel houdt, is dit het paradijs.

> **Ostfee:** Oderbergerstraße 39, Berlijn
 > Mensen spotten & koffie drinken.

★ **Biergarten im Tiergarten:** Schleusenkrug, Müller-Breslau-Straße 14b, Berlijn,
www.schleusenkrug.de
 > Houten banken, zelfbediening en eenvoudige kost.

★ **Bürgermeister:** 5 locaties doorheen de stad,
www.burger-meister.de
 > De lekkerste burgers, aanschrijven hoort erbij.

★ **Molinari & Ko:** Riemannstraße 13, Berlijn
www.molinari-ko.de
 > Een echt stukje Italië in Berlijn, vooral in de zomer op het terras. Originele pastagerechten.

Luieren in het James-Simon-Park, met zicht op de Spree

Kunst und Kultur op het Museumeiland

Langs talloze dim sum-keetjes, barretjes en winkels struinen we de Kastanienallee af, hoe dichter we bij de wijk Mitte komen, hoe groter de winkels en hoe chiquer de restaurants. We naderen het toeristische hart van de stad en dat merk je. Minder locals, meer toeristen. De winkeltjes in de Hackesche Höfe kunnen ons niet verleiden, maar de Jugendstilgevels met mozaïeken zijn een echt pareltje. Duitslands grootste hofjescomplex werd begin 20ste eeuw ontworpen door architect Kurt Berndt als voorbeeld van wonen en werken in de moderne stad. De huizenblokken zijn zo gegroepeerd dat er een reeks aaneengesloten binnenplaatsen ontstaat. De nadruk in het eerste hofje lag niet op wonen of werken, maar op cultuur en vermaak. Ook nu spotten we een bioscoop, een theater en talloze eettentjes, overspoeld door toeristen. Over de Hackescher markt ploeteren we in de hitte langs de overvolle terrassen naar het James-Simon-Park. Genesteld in strandstoeltjes met zicht op de Spree en een bende vrolijke straatmuzikanten, gunnen we onze pijnlijke voeten even rust. Berlijns biertje *dabei* en het is vakantie in de stad. Terug bij de camper levert de stappenteller het bewijs, met meer dan dertien kilometer in de benen hebben we een goede nachtrust wel verdiend.

Met 13 km in de benen hebben we een goede nachtrust wel verdiend.

DAG 3 Met de fiets

Australische verkenning

'*Sehen Sie dahinten den Fernsehturm?*' was decennia geleden een van de eerste zinnen die ik leerde in de les Duits. In Berlijn is de zilveren televisietoren het oriëntatiepunt bij uitstek, vandaag loodst hij ons zonder al te veel omwegen naar de Alexanderplatz. Daar, op het centrale plein uit het DDR-tijdperk, wacht onze fietsgids. Met z'n rossige baard en sappige Australische accent speelt Matt geen thuismatch, maar zijn kennis van de stad is bewonderenswaardig. Alle highlights komen aan bod en we maken ons de bedenking dat we deze tocht misschien beter op dag 1 hadden ingepland. Het is de perfecte manier om op korte tijd heel veel van de stad te zien. Matt racet ons langs het in de Spree gelegen Museuminsel, met enkele van de belangrijkste Duitse musea en de Berliner Dom, naar de Bebelplatz. In het midden van het plein wijst hij ons op een raampje in de grond waaronder lege boekenrekken verscholen zitten. Geen indrukwekkend standbeeld, maar een bescheiden herdenking aan de nacht van 10 mei 1933,

toen de nazi's hier zo'n vijftienduizend boeken verbrandden, simpelweg omdat ze verwerpelijk werden geacht. Over de mooie Gendarmenmarkt met z'n romantische architectuur en koepelkerken, fietsen we verder naar het Holocaustmonument. Na ons bezoek aan Auschwitz maken deze betonnen zuilen, die de slachtoffers van de Jodenvervolgung herdenken, des te meer indruk. De blokken variëren in hoogte van 20 cm tot 4,7 meter en de grond ertussen golft, waardoor ik me snel gedesoriëteerd voel. Achter elke zuil schuilt iets wat je niet kan zien, je voelt je alleen en klein. Zodra onze kroost wegduikt achter een van de zuilen, vind ik ze niet meer terug. Ze laten elkaar schrikken, gillen en worden dan toch weer stil. Een bevreemdende ervaring, net zoals de Amerikaanse architect het wilde.

De volgende stop is de impressionante Brandenburger Tor. Het is de enige nog overgebleven doorgang van een stadsmuur die ooit om Berlijn stond. Omdat het tijdens de Koude Oorlog niet mogelijk was onder de indrukwekkende poort door te lopen, is de boog nu het symbool geworden van de Duitse eenwording. Hier sprak Ronald Reagan niet voor niets de legendarische woorden: *'Mister Gorbatsjov, tear down this wall!'* Al is onze oudste meer geïnteresseerd in het verhaal van Michael Jackson, die hier zijn zontje uit het raam van Hotel Adlon liet bungelen. Lunchen doen we in de Tiergarten, waar zelfs al fietsend geen einde lijkt te komen aan de brede lanen omzoomd door reusachtige bomen. De traditionele Biergarten is niet het toppunt van gezelligheid, maar de keuken is oer-Duits en degelijk.

Matt rijgt de hotspots aan elkaar en vult cijfers en weetjes aan met grappige anekdotes, levensechte verhalen en goed geplaatste mopjes. Zo tovert hij een doorgewone parkeerplaats om tot de plaats waar Hitler vanuit zijn bunker de gruwelijkheden aanstuurde en knijpen we onze billen dicht bij zijn verhalen over een spannende ontsnapping van op een overheidsgebouw. Tegen dat we bij het Rijksdaggebouw komen, zijn onze kinderen het gegids wel wat beu. 'Ja, ja, hier huist het parlement. Mogen wij nu bepalen waar we naartoe gaan?'

Kids-proof

Op hun programma: coole street-art spotten. Waar start je daarvoor beter dan

De Biergarten is niet het toppunt van gezelligheid, maar de keuken is degelijk.

Verplichte haltes: de Muur...

... en Checkpoint Charlie

bij de East Side Gallery? Het lange stuk Berlijnse Muur werd door 118 kunstenaars omgetoverd tot de langste openluchtgalerie ter wereld. Vooral de innige kus tussen de communistische leiders Brezjnev en Honecker vinden ze 'waanzinnig, toch?'. Onderweg wordt onze aandacht getrokken door nog een gebouw vol prachtige graffiti. Het blijkt een creatieve ontmoetingsplaats met uitzicht over de Spree, de Holzmarkt. Jammer genoeg zijn heel wat barretjes en kraampjes nog dicht. Zijn we te vroeg of heeft corona er wat mee te maken? Om onze honger te stillen steken we dan maar de mooiste brug van de stad over, de Oberbaumbrücke, voor de beste burgers in town. Nadat we onze duimen en vingers

Moe gefietst, gespeeld en gewandeld is er nog één stop die ze niet willen missen.

hebben afgelikt – en ook nog eens grondig ontsmet – trekken we naar een minder bekend kinderparadijs. In het Theodor-Wolff-Park leven kinderen van alle leeftijden zich uit in de speeltuin, het voetbalveld en het basketbalplein. Al valt ons oog vooral op de indrukwekkende muurschilderingen op de gebouwen rondom. Moe gefietst, gespeeld en gewandeld is er nog één stop die ze niet willen missen en dat is Checkpoint Charlie. Na de verhalen over wilde ontsnappingen vanuit Oost-Berlijn zijn ze benieuwd naar de fameuze controlepost. Voor ons is de replica van het wachthuisje een typisch toeristische trekpleister, maar onze jongste vindt het absoluut 'de max!'.

DAG 4 Bestemming Wannsee

De route

De inhoud van het chemisch toilet en onze vuilwatertank laten we samen met de stad achter. Het was heet de voorbije dagen en we snakken naar verkoeling. Ook al denk je bij 'zon, zee en strand' niet meteen aan Berlijn, vergis je niet, naast tal van parken biedt de streek rondom de stad heel wat meren en bossen. Het favoriete meer bij *Berliners* is met stip de Wannsee. Vanaf de camperplaats rijden we in een kleine drie kwartier tot aan de afrit 'Wannsee'. We maken een toertje rond het grote meer, maar veel water krijgen we niet te zien. De toegang is bijna overal geblokkeerd door peperdure villa's en luxewagens.

Uitgeroeid en versleten

Plots doet een naam op een wegwijzer een belletje rinkelen: *Wannsee-Konferenz*. Hoe vredig de imposante villa er ook bij ligt, het is een plaats waar een van de gruwelijkste beslissingen uit de loop van de geschiedenis werd genomen. Tijdens de Wannseeconferentie werd hier door de nazi's besloten om het Joodse volk volledig te vernietigen. Na ons bezoek aan de concentratiekampen in Polen kunnen we amper vatten dat hier, op zo'n mooie,

rustgevende plaats vlak bij Berlijn, zo'n wreedaardig plan werd goedgekeurd. De prachtige villa aan het water werd ontworpen voor de zakenman Ernst Marlier. Het ontbrak hem aan niets: prachtig ingerichte vertrekken, een statige zuilengalerij en een sprookjesachtig uitzicht over het meer. Pippa Lotta waant zich een prinses die door de reusachtige kamers danst. Toen het gebouw in 1940 in handen van de nazi's kwam, was het sprookje uit. De villa werd gebruikt als gastenverblijf voor de belangrijkste nazi-functionarissen. Op 20 januari 1940 ontmoeten ze elkaar daar om zich te buigen over het 'Jodenvraagstuk'. Goed opgeleide, jonge mannen die op een avondje besluiten om een volledig volk uit te roeien. Ik kan het nog altijd niet vatten.

De afloop is geschiedenis. Een geschiedenis, die hoe gruwelijk ook, niet mag vergeten worden. Ook niet door onze kinderen.

Natuurlijk moet er in kinderhoofdjes ook ruimte zijn voor ontspanning en plezier en die vinden we volop aan het meer. Ook al is de Wannsee dan geen echte zee, het *Strandbad* heeft alles wat de gemiddelde zonneklopper zoekt: wit zand, strandstoelen, bootjesverhuur en een restaurant. Het doet wat oldskool aan allemaal, maar

de zon schijnt en we vergeten alle zorgen. Wandelen door het uitgestrekte Grünewald zien onze tieners deze keer niet meer zitten, hun voetzolen zijn naar eigen zeggen 'versleten' van het aantal kilometers dat ze hebben afgelegd. Dat houden we dan maar voor een volgende keer. Mijn missie is alvast geslaagd, de rest van ons gezin is nu óók zot van Berlijn.

De Wannsee is dan geen echte zee, het Strandbad heeft alles wat de gemiddelde zonneklopper zoekt: wit zand, strandstoelen, bootjesverhuur en een restaurant.

Wannsee: in een mooie villa aan het water werd een gruwelijk plan gesmeed.

De Wannsee is vandaag de favoriete ontspanningsplek voor de Berlijners.

Camperplaatsen

1

Wohnmobil Oase Berlin

Hochstraße 4, Berlijn
www.wohnmobiloase.com
 Geopend van ma-zo: 7.30-20u
 Reserveren verplicht
 Stroom: € 5/dag

Verblijf afhankelijk van camperlengte, vanaf € 25/dag.

2

City Camp Süd

Bäkehang 9A, Kleinmachnow
www.city-camping-berlin.de

Niet pal aan de Wannsee, wel aan het water.
 Je kan door het Grünewald ook met de fiets naar Berlijn of Potsdam. € 23/ dag inclusief stroom en 2 volwassenen.

3

Wohnmobilstellplatz am Deister

Gottlieb Daimler Strasse 11, Rodenberg (bij Hannover)
www.wohnmobilstellplatz-deister.de

Nieuwe camperplaats met broodjesservice, hondenweide en sanitair. € 8/dag

